

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- 2.....הלכתא למשיחא
- 2.....א. שהמית את האדם ע"פ עד א' או ע"פ הבעלי ברובע ונרבע
- 3.....ב. במוקצה
- 4.....ג. ונעבד
- 5.....ד. באתנן ומחיר
- 8.....ה. בכלאים
- 8.....ו. ובטריפה
- 8.....ז. ביוצא דופן
- 9.....ח. ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן מאותו המין
- 9.....ט. נתערבו בחולין תמימים ימכרו החולין לצורכי אותו המין
- 10.....י. קדשים בקדשים מין במינו [זה יקרב לשם מי שהוא וזה] יקרב לשם מי שהוא
- יא. קדשים בקדשים מין בשאינו מינו ירעו עד שיסתאבו (וימכרו) ויביא בדמי יפה שבהן ממין זה ובדמי היפה שבהן ממין זה ויפסיד המותר מביתו..... 11
- יב. נתערבו בבכור ובמעשר ירעו עד שיסתאבו ויאכלו בבכור וכמעשר..... 12
- יג. הכל יכולין להתערב חוץ מן החטאת והאשם..... 13
- 13.....הלכה למעשה
- יד. ואלו אסורין ואוסרין בכל שהן יין נסך..... 13
- טו. ועבודת כוכבים..... 17

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

דף עא.

הלכתא למשיחא

א. שהמית את האדם ע"פ עד א' או ע"פ הבעלי' ברובע ונרבע

כבר התבאר במסכת קידושין דף סו. ששור בין תם¹ ובין מועד שהמית אדם בין איש או אשה או קטן או עבד ונגמר דינו לסקילה בבית דין של עשרים ושלושה², אם נסקל השור, אסור לאכלו, ועובר בלאו שנאמר (שמות כא פסוק כח) וְלֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ. ולוקה שתיים³.

נוסף לאיסור אכילה אסור גם בהנאה ולכך נאמר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ שֶׁלֹּא יִתְנַנּוּ לְנֹכְרֵי וְלֹא יִתְנַנּוּ לְכֹלְבַיִם או איזו הנאה, ואפילו העור ושאר דברים כגון גידים ועצמות הכל אסור בהנאה.

הבא⁴ על הבהמה או שהביא בהמה עליו בין כדרכה בין שלא כדרכה, רם היו שני עדים בדבר, שניהן נסקלין גם האדם וגם הבהמה. שנאמר (ויקרא יח פסוק כג) וּבְכָל בְּהֵמָה לֹא תִתֵּן שְׂכָבְתָךְ לְטַמְאָה בָּהּ, בין שרבעה או הביאה עליו. ואסורה באכילה משום שנאמר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ וְלֹא זֶה הוּא אֵף בְּבֵהמָה שֶׁנִּגְמַר דִּינָהּ לְסָקִילָהּ⁵ מחמת שרבעה או שרבעה לאדם⁶.

¹ רמב"ם מאכלות אסורות פ"ד הכ"ב

² וכיון דצריך עשרים ושלושה א"כ לא הוי גמר דין בפחות. ופשוט דשורו של כהן גדול (עיין מנחת חינוך מצוה נא אות יט) דצריך שבעים ואחד, אינו נאסר עד שנגמר דינו בשבעים ואחד. (מנחת חינוך מצוה נב אות ז)

³ משום לא יאכל את בשרו ומשום נבילה והיאך חל איסור שור הנסקל על לאו דנבלה, או משום איסור בבת אחת אם נאמר כשיטת רוב הפוסקים לקמן דשור הנסקל אינו נאסר אלא לאחר מיתה וגם מחמת איסור הנאה הוי ליה איסור חמור, או איסור מוסיף לקצת שימות, וגם להפוסקים דנאסר מחיים, חל האיסור מחיים, וזה תלוי אם בחייה לאברים עומדת, (עיין חולין ק"ב ע"ב), ואכמ"ל בדין איסור חל על איסור והחלב ג"כ אסור בהנאה, עיין פסחים כד ע"ב וכו' ע"ב, ועיין צ"ח שם פלפל איך חל על החלב, ואין כאן מקומו בענינים אלו (מנחת חינוך מצוה נב אות א)

⁴ רמב"ם איסורי ביאה פ"א הט"ז חינוך מצוה רי

⁵ ודלא כרבנו אפרים בתוס' שם וכבר דחו שם התוס' דבריו מקידושין פרק האיש מקדש נ"ז ע"ב, דמבואר בהדיא דברובע ונרבע ג"כ נוהג זה, ומתוספתא מפורשת בבבא קמא פ"ד ה"ח, ע"ש

⁶ תוס' כריתות דף כד ע"א ד"ה דאמרו לו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

הרובע⁷, והגרבע, ושהמית את האדם, שבשרן אסור בהנאה⁸, אין צריך לומר באלו שהן אסורין לגבוה. שאחד הבהמה ואחד העוף שנרבעה או שהמית את האדם, הכל פסול לגבי המזבח.

אולם יש שאסורין למזבח למרות שמותרים להדיוט, ובמה אמרו שהן אסורין למזבח כשהיו מותרין להדיוט, כגון שהיה שם עד אחד בלבד והבעלים שותקין⁹, או על פי הבעלים אף על פי שאין עד כלל, היה שם עד אחד והבעלים מכחישינן אותן, הרי אלו מותרין אף למזבח.

בזמן הזה¹⁰ שאין לנו בעוונותינו בית דין של עשרים ושלושה וא"א לגמור דינו של שור הנסקל שור שהמית אדם או שנעברה בו עבירה אין איסור באכילתו אם נשחט וי"א¹¹ שלכתחילה לא ישחטו על מנת לאוכלו אלא ימכרנו לעכו"ם ובדיעבד אם שחטן מותר לאוכלו וי"א שמצוה לשוחטו ולאכלו מיד ולא ישחנו למוכרו או להניחו בחיים כלל ומ"מ אין לכתוב על עורו ספרי תורה תפילין ומזוזות.

ב. במוקצה

המוקצה הוא שהקצה לעבודת כוכבים. ומאימתי תפסל הבהמה או העוף משום מוקצה י"א¹² משיעשו בהן הכומרים מעשה, כגון שיגזזו אותה או יעברו בה לשם עבודה זרה. וי"א¹³ שבהקצאת דברים בלבד נאסרה שאין

⁷ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ד הלכה א ב

⁸ ועיין אלה המצוות לא תעשה שמח שמט

⁹ יש להסתפק אם העד הזה אינו כשר לעדות, כגון אשה או עובר עבירה, ומעיד שהשור הוא רובע או נרבע או הרג את הנפש ואין הבעלים מכחישינן אותו אם נפסל השור מעל גבי המזבח, מי אמרינן דהתורה שאסרה לקרבן ע"י עד אחד אינו אלא בעד כשר, או לאו דווקא עד כשר. ערוך השלחן העתיד איסורי מזבח נה ו

¹⁰ ט"ז יו"ד סי' קנ"ג ס"ק א ופתחי תשובה שם ס"ק א

¹¹ ועיין בשו"ת הכם צבי סי' פ"ד שהאריך בזה וכתב "משום ובערת הרע מצוה לשוחטו ולהעבירו מן העולם כיון שאין לנו בית דין בזה"ז שנוכל לבערו ע"פ בית דין כעיקר מצוותו וכן כתב בספר חסידים להיתר וכבר נודע גדולות מחברו זצ"ל"ה וכ"כ הט"ז ז"ל סי' קנ"ג ב"ד ואין להחמיר כלל וכלל"

¹² רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ד הלכה ד

¹³ הראב"ד ורש"י בתמורה. וכ"כ הרמב"ן בחידושיו פרק יש נוחלין (דף קכ"ח) בסוגיית תוך כדי דיבור יע"ש. מל"מ שם. ואע"ג שבע"ז מד איתא שאין הקדש לע"ז יש לחלק בין מוקצה דתקרובת וגוי ובין אם מוקצה דבר שתהיה היא ע"ז דכשמקצה ע"ז עצמה סובר הראב"ד א"צ מעשה כלל וכפי שכתבו באו"ש והר המורה ובמרכה"מ ובערוך השולחן העתיד הלכות איסורי מזבח סימן נה סעיף יא – יב דלהדיא כתב הראב"ד דבהקצאה בעלמא נאסרה. אמנם הראב"ד עצמו תקן זה במה שכתב: הואיל והקצה את גופו וכו', כלומר דודאי באומר בית זה לעכו"ם שאינו עושה לעכו"ם את הבית עצמה אלא מקדיש הבית בשבילה ודאי אין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקצאת למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

המוקצה אסורה אלא עד שיעבדו בה עבודה לצורך משרתיה אבל משיעבדו בו תו לא מיתסר דלא מקריבי ליה עוד דמשעה שיגזו אותו כבר בטלה הקצאתו וחללוהו וי"א¹⁴ שלעולם בהקצאתו לא בעינן מעשה גמור הואיל והקצה את גופו להיות ע"ז. אולם צריך מעשה קצת שיניע גופו ויאמר זה לע"ז אבל בדברים אינו נעשה מוקצה שאין הקדש לע"ז, כמו שהתבאר במסכת ע"ז דף מד:.

ג. ונעבד

כבר התבאר במסכת ע"ז דף נד. שאחד הבהמה ואחד העוף הנעבד פסול לגבי המזבח – בין¹⁵ שעבד שלו בין של חבירו בין באונס בין ברצון בין בזדון בין בשגגה בין לפני הקדש בין לאחר הקדש הרי זה אסור, ואפילו לא עשה בו מעשה כגון שהשתחוה לה¹⁶, וירעה עד שיפול בו מום קבוע ויפדה בו.

וי"א שבשל חבירו¹⁷ אינו נאסר אל אם עשה בו מעשה, אך אם השתחוה לו אינו נאסר, שאין אדם אוסר את שאינו שלו, אם לא עשה בבהמה מעשה.

לה הקדש, אבל כשעושה אותה עצמה כו"ם נאסרה באמירה בעלמא דלא גרע מאומר אלי אתה דחייב מיתה באמירה בעלמא כדתנן בסנהדרין (ס, ב) ע"ש.

¹⁴ לח"מ שם בדעת הראב"ד ליישב הקושיא מע"ז מד.

¹⁵ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ד הלכה ו

¹⁶ דעת הכס"מ בדעת הרמב"ם שלגובה האסור בשל חבירו גם בלא עשה מעשה ועיין בהר המוקיה ובמעשה רקח מה שיישבו דברי רבינו מקושיות הלח"מ.

¹⁷ השגת הראב"ד שדברי הרמב"ם צריכים ביאור, שקיצר בדבריו, דלכאורא משמע מדבריו דנעבד אין חילוק בין שלו לשל חבירו ובין קודם הקדש לאחר הקדש, ובאמת אינו כן דשלו אסור נעבד אפילו בלא מעשה כגון שהשתחוה לה וכמ"ש בעצמו אחר דין זה דהמשתחוה לבהמה נפסלה היא וצמרה, אבל של חבירו אינו אסור אא"כ עשה בה מעשה כמבואר בפ"ד דעכו"ם (נד, א), וזהו שהשיג עליו הראב"ד ע"ש. ומה שתירץ הכס"מ דשם מיירי להדיוט, וזהו תימא כדמוכח שם בסוגיא (עלח"מ), ועוד דלהדיוט פסק הרמב"ם בפ"ח מעכו"ם דאפילו במעשה מותר ובארנו דבריו ביו"ד סי' ד סעי' יא. וכן מה שהשווה נעבד קודם הקדישה לאחר הקדישה ג"כ אינו כן כדאמרינן בזבחים (קיד, א): בשלמא רובע ונרבע משכחת לה דאקדישנהו מעיקרא והדר רבעו אלא מוקצה ונעבד הא אין אדם אוסר דבר שאינו שלו, כלומר ולא משכחת לה אלא בהקדישה אחר שעבדה (לח"מ). אבל באמת דברי הרמב"ם צודקים ומדויקים, דסתם נעבד הוא ע"י מעשה, דאיהו עבודה היא בלי מעשה רק השתחוואה ואינה נכללת בסתם לשון עבודה הן בעבודת המקדש והן להבדיל בעבודת כוכבים וכדתנן בסנהדרין (ס, ב) אחד העובד וכו' ואחד המשתחוה. ובאמת דין השתחוואה כתב אח"כ ושם פירושו שלו וקודם ההקדש, ולפי"ז כשכתב כאן הנעבד בע"כ פירושו ע"י מעשה ולכן אין חילוק בין שלו לשל חבירו ובין קודם הקדישו ולאחר הקדישו. ערוך השולחן העתיד הלכות איסורי מזבח סימן נה סעיף מז – יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ד. באתנן ומחיר

עוד התבאר שם דף מו: אתנן זונה¹⁸ ומחיר כלב אסורין¹⁹ לגבי המזבח והמקריב²⁰ אחד מהן או שניהן כאחד לוקה אחת שנאמר (דברים כג פסוק יט) לא תביא אתנן זונה ומחיר פֶּלֶב וגו'²¹.

אי זהו²² אתנן האומר לזונה הבעלי לי ואתן לך דבר זה בשכריך, ובעלה ונתן לה, אחת זונה²³ נכרית²⁴ או שפחה או ישראלית שהיא ערוה עליו²⁵ או מחייבי לאוין או חייבי עשין²⁶ אבל הפנויה אפילו נדה²⁷ ואפילו היה כהן אתננה מותר, וכן אשתו נדה אתננה מותר אע"פ שהיא ערוה.

¹⁸ (רמב"ם איסורי המזבח פ"ג ה"ז)

¹⁹ והקטרה צריך כזית (מנחת חינוך מצוה תקעא אות ב)

²⁰ ולא רק הקטרה אסורה אלא אף על שחיטתו לקרבן הוא חייב, אבל אינו חייב על ההבאה ברגליו לעזרה, ש"לא תביא" אין פירושו הבאה ממש אלא זביחה והקרבה ואף המקדיש אתנן או מחיר כלב למזבח וכן הזורק דמו, עובר (יראים רצג תוספתא מכות פ"ד) ובמנחת חינוך שם אות ב כתב שאין המקדיש חייב ולא ציין לדברי התוספתא

²¹ מפני מה לוקה אחת על שניהן מפני שנאמרו בלאו אחד כ"כ הרמב"ם הרמב"ן והנמשכים אחריו מונין לשני לאוין, ולוקין שנים אם הקריבו שניהם כאחד. והדברים ארוכים ועתיקים, עיין בספר המצוות לרבינו בשורש התשיעי וברמב"ן שם

²² רמב"ם שם פ"ד ה"ח מנחת חינוך מצוה תקעא אות י ערוך השולחן העתיד שם סי' נו סעי' יג

²³ ואע"ג דגויה אין איסורה אלא משום שבית חשמונאי גזרו עליה ועיין ברמב"ם איסורי ביאה פ"ב ה"ב כתב בערוך השולחן העתיד איסורי מזבח סי' נו סעי' ב דבאמת היא זונה ואסורה לכהן מן התורה רק כיון דזונה מותרת לישראל אתו אינהו וגזרו על ישראל שיתחייב משום זונה

²⁴ "ואינו מבואר בגוי שנתן אתנן לגויה דהם לאו בני קידושין, או עבד לשפחה או גוי לשפחה או עבד לגויה אם הוא אתנן זונה, והנראה מהגמרא ומהרמב"ם (כאן) דצד אחד ישראל בעינן אז הוא אתנן, ולא בגוים או בעבדים אם אין ישראל באמצע, ומ"מ צ"ע בדבר" (מנחת חינוך שם אות יג)

²⁵ ואע"ג שלא היתה יכולה לחייבו על פי בית דין לשלם לה האתנן, אלא שלצאת ידי שמים בלבד הוא שחייב לשלם לה, כגון שבא על אמו, שהוא מתחייב בנפשו ופטור בדיני אדם מן הממון שנתחייב דקים ליה בדרבא מיניה, אע"פ"כ הרי זה אתנן, שאתנן סתם אמרה תורה, אפילו בא על אמו עיין בב"ק ע"ב וברש"י ותוס' שם ד"ה אילו ועיי"ש בשיטה מקובצת בשם המאירי שכתב בשם חכמי הצרפתים שבאתנן חייב לשלם אף בדיני אדם שלא אמרו אין אדם מת ומשלם אלא בדבר הבא דרך נזקין אבל בדבר שקבלו עליו דרך תנאי משא ומתן כגון אתנן וכגון חוסם פרה שקבל עליו שלא לחסום ואף אם לא קבל עליו מכל מקום הרי הוא כמי שקיבל הואיל ומן התורה היא וכן משמע ברמ"ה בשיטה שם אבל המאירי כתב שהעיקר כדברי רש"י ותוס'

²⁶ כיון שנעשית בביאה זו זונה לכהונה

²⁷ וע"ע בערוך השולחן העתיד שם סעי' ח דכיון שיכולה להנשא לו לאחר זמן אינה זונה ואע"ג דגם זונה שנבעלה לחייבי כריתות יכול ישראל לישא לאחר זמן עכ"פ ככונן שכבר נקראת זונה א"כ הוא אתננה אתנן זונה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

י"א²⁸ שאינו אתנן אלא אם היה בזנות הזאת איסור לאו, או כרת, או איסור עשה, אבל אם בביאה הזאת לא היה לאו וכרת או כרת, אע"ג שכבר נבעלה לחייבי כריתות או לחייבי לאוין, ונעשית זונה לכהן, אעפ"כ אין אתננה אסור. וי"א²⁹ שכל שנעשית זונה מכבר ע"י שנבעלה לאסור לה אתננה אסור³⁰ כיון שנתן לה בתורת אתנן. וי"א³¹ שאף זונה המופקרת לכל³² אתננה אסור.

י"א³³ שבפנויה אינו אתנן דוקא בנתן לה בסתם אבל אם נתן לה לשם אתנן נעשית זונה ואתננה אסור ובזונה שמופקרת לכל אע"ג שהיא פנויה אפילו נתן סתם³⁴ אתננה אסור.

אתנן זונה אסור³⁵ גם לבנין בית המקדש, כגון כשנתן לה אבנים³⁶ בשכרה, אסור לבנות אותם במזבח או לכתלי הבית.

ואף באחורי בית הכפורת אסור, אף על פי שקדושתו קלה מקדושת הבית. אבל אין לוקים על עשיית ריקועים מאתנן, שאינו מפורש בתורה כמו הקרבה למזבח.

²⁸ דעת הרמב"ם

²⁹ דעת רש"י ותוספות

³⁰ ביאור הלכה סימן קנג סעי' כא ד"ה אלא איסור עיין בערוך השולחן העתיד שם סעי' ו שפירש ברמב"ם נמי כדעיה זו וגרס בדבריו אחת זונה כותית או שפחה או ישראלית או שהיא ערוה עליו ופי' דישראלית זונה הינו שנבעלה מכבר לחייבי כריתות

³¹ רש"י בלשון אחר בתמורה ל ע"א ד"ה ובנין אב

³² ועיין בביאור הלכה שם ד"ה אבל באלו שבעיר שיש בה עכו"ם גם לדעת תוס' אסור כיון שתלינן שנבעלה לגוי

³³ רש"י שם וז"ל שם "הא מני דקתני אלמנה לכ"נ אתננה אסור ר"ע היא דאמר בפ' החולין אין קדושין תופסין בחייבי לאוין הלכך כעריית דכריתות דמיין ולרבא דאמר כל זונה הוי אתנן מאי שנא דקתני כגון אלמנה אפי' פנויה נמי דהא רבא לא דריש להאי תועבה כאביי אף זונה נמי לא מיתסר עד דאמר לה בהדיא הילך אתנן אבל בסתמא מתנה בעלמא הוא דלא הויא זונה בחדא בעילה בסתמא ודלא כר"א אבל היכא דזונה מעיקרא היא לרבא נמי בסתמא אתנן הוא ואפילו פנויה:"

³⁴ ועי"ש בדרף כט ע"ב תוד"ה דמשמע שגם אחת שנעשית זונה לכהן ע"י שנבעלה לאסור לה חשובה זונה לענין אתנן ותוס' שם פליגי ארש"י וס"ל שאינו אתנן באחת שהיא זונה אא"כ מפרש שנותן לשם אתנן אבל בסתם אינו אתנן אא"כ נעשית זונה בביאה זו שבא עליה עכשיו תמורת האתנן

³⁵ תמורה ל ע"ב ושם הי"ח ערוך השולחן העתיד שם סעי' כה

³⁶ כ"כ רש"י בתמורה אך הרמב"ם לא הזכיר אבנים אלא רק ריקועים למזבח ויבואר להלן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אף אם³⁷ נתן לה בית מחובר לקרקע, או עצים ואבנים כשהם מחוברים במקומם לקרקע, אסורים להקדישם לצורך בנין בית המקדש³⁸.

נתן לה³⁹ בהמת קדשים באתננה לא נאסרה למזבח ואפילו מנה אותה על פסחו ועל חגיגתו באתננה לא נפסלו המוקדשין שכבר זכה בהן גבוה משעה שהקדישין וכן אם נתן לה דבר שאינו שלו לא פסלו שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו וא"כ נתיישבו הבעלים.

י"א⁴⁰ שאם נתן לה עופות אע"פ שהן מוקדשין אתנן חל עליהם ואסורים, ומדברי קבלה הוא דבר זה. וי"א⁴¹ שאינו חל אלא על עופות חולין אבל בעופות מוקדשים אינו חל.

אסור מדרבנן⁴² לעשות מאתנן זונה או מחיר כלב דבר של מצוה, כגון בהכ"נ או כלי בית הכנסת או ס"ת וכגון שנתן לה קלף וה"ה מפות לס"ת אסור⁴³ וה"ה שום דבר מצוה אסור לעשות מהאתנן ומחיר כגון נר ושמן לביהכ"נ וה"ה ציצית וטלית מצוה ג"כ אין לעשות מזה ודוקא מהאתנן עצמה, אבל אם נתנו לה מעות באתנן, מותר לקנות בהן דבר מצוה וכנ"ל ואם נשתנו האתנן והמחיר כגון זיתים ועשין שמן ענבים ועשין יין מותר.

ולענין זה לא מקרי זונה, אלא אם יש בביאתה איסור ערוה או לאו או איסור עשה⁴⁴, אבל אלו הפניות המופקרות שמקדישות דבר, מותר לקבל מהן⁴⁵. ואין להקל בזה אלא בקדשה מופקרת לישראל לבד אבל אותן הזונות היושבות בבתי הקדשות שמפקרות עצמן לכל אין להקל⁴⁶.

³⁷ שם ומנחת חינוך שם אות ג ד

³⁸ עכ"פ דוקא מעזרה ולפנים, אבל הר הבית בודאי מותר מן התורה דלא נקרא בית ד', כמו ביכורים דכתיב (שמות כ"ג, י"ט) תביא בית ד' וגו' וצריך להיות בעזרה דוקא, הכא נמי. ועיין בתוס' בע"ז י"ז ע"א ד"ה מהו, שכתבו להדיא דאתנן שרי בהר הבית כמו שכתבנו. ועיין באו"ח סי' קנ"ג סכ"א דאף לבית הכנסת אסור אתנן ומחיר, וזה רק מדרבנן, עי"ש במג"א סקמ"ו דכתב כן (שם)

³⁹ שם

⁴⁰ רמב"ם שם

⁴¹ השנת הראב"ד שם וכן דעת רש"י ד"ה נתן לה תמורה ל ע"ב

⁴² רמ"א א"ח קנ"ג סי' כא

⁴³ ועיין בבה"ל שם שכתב "ומ"מ מספקא לי דנדיה כשהקדישה אין אנו מקבלין ממנה מ"מ אפשר שעכ"פ אסור להשתמש בה בחול כיון שאיסור זה אינו אלא מדרבנן לא אלים לאפקועי נדרה מכל וכל וצריך גניזה וצריך עיון"

⁴⁴ דעת האחרונים דבנידון ביהכ"נ נקטינן במחלוקת הרמב"ם ורש"י ותוספות הנ"ל אי בעינן שיהיה איסור בביאה לקולא כיון שאינן אלא מדרבנן (באה"ל שם ד"ה אלא איסור)

⁴⁵ ביאור הלכה שם ד"ה אבל אלו

⁴⁶ לפי דעת התוספות הנ"ל דס"ל דכל שנעשית פ"א זונה ע"י ביאת איסור שוב אפילו נבעלה אח"כ להמותר לה אתננה אסור וא"כ בבתי הקדשות שמפקרות עצמן לכל בודאי נעשית כבר זונה מביאת עו"ג ועבד (וכמבואר באבן עזר סימן ו') וא"כ אפילו ידוע לנו דהאתנן הזה קבלה מישראל נמי שם אתנן עליה ואפילו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

דף עא:

ה. בכלאים

הכלאים פסולין⁴⁷ אף על פי שאין בהם מום שנאמר (ויקרא כב פסוק כז) שור או כֶּשֶׁב או עֵז פי יוֹלֵד עד שיהיה כל מין ומין בפני עצמו לא שיהיה מעורב מכבש ועז, והרי הוא מי"ד האסורין למזבח.

ו. ובטריפה

בהמה שנולד בה⁴⁸ אחת מן הטריפות האוסרות אותה באכילה אסורה לגבי המזבח הרי הוא אומר⁴⁹ (מלאכי א פסוק ח) הקריבהו נָא לְפֶתַח הַיְרֵאָה או הַיִּשָּׂא פְּנֵיהָ.

ואף על פי שאינה ראויה לקרבן אין פודין אותה שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, אלא ירעו עד שימותו ויקברו.

ז. ביוצא דופן

לדעת הרמב"ם דבעי שיהא האתנן גופא מביאת איסור ג"כ יש להחמיר עכ"פ בעיר שרובה עו"ג דתלינן דהאתנן בא מהן כ"ז שלא ידעינן בבירור שקבלתו מישראל (שם)

⁴⁷ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה ד

⁴⁸ רמב"ם שם פרק ב הלכה י

⁴⁹ יש לתמוה שהרי בת"כ ובפ"ו דתמורה (דף כ"ט) דורש כשהוא אומר מן הבקר למטה וכו' להוציא את הטריפה משמע שמן התורה הוא דהא דריש לה מקרא ובפרק בתרא דבכורות (דף נ"ז) יליף דטרפה פסול לקרבן בג"ש ואפשר שסובר רבינו דסמך בעלמא הוא דמסמיך להו אקרא ואג"ש דהא קיימא לן דלא מיפסיל משום מום אלא בגלוי דוקא אי נמי דה"ק אפילו לא היה בה איסור מן התורה הוי ליה לפסלה משום הקריבהו נא לפתחך. כס"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

יוצא דופן⁵⁰ ומחוסר זמן פסולין אף על פי שאין בהם מום שנאמר (ויקרא כב פסוק כז) שׁוֹר אֹו כָּשֶׁב אֹו עֵז כִּי יוֹלֵד פֶּרֶט לְיוֹצֵא דוֹפֵן, וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים פֶּרֶט לְמַחוּסֵר זִמָּן, תִּנְחַת אָמוֹ פֶּרֶט לִיתוּם שְׁנוּלֵד אַחַר שְׁנִשְׁחַטָּה אָמוֹ.

ח. ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן מאותו המין

כבר התבאר לעיל דף ע: נתערב זבח⁵¹ באיסורי מזבח⁵² ירעו כלם עד שיפול בהן מום וימכרו ויחלל מעות אלו ויביא בדמי היפה שבהן אותו מין זבח שנתערב.

זבחים שנתערב בהן⁵³ אחד מאיסורי המזבח, ירעו כלם עד שיפול בהן מום וימכרו ויהיו דמיהו לקדשים ויביא בדמי כל היפים שבהן היפה שבהן מאותו המין של קדשים שנתערב ודמי הגרוע יהיו לחולין⁵⁴.

ט. נתערבו בחולין תמימים ימכרו החולין לצורכי אותו המין

נתערבו קדשים⁵⁵ בחולין תמימים ימכרו החולין שבתערובת לצרכי אותו המין ויקרבו כולן.

⁵⁰ רמב"ם שם פרק ג הלכה ד

⁵¹ פירש"י ז"ל שנתערב אחד מהקדשים ברוב איסורי מזבח ולשון יביא בדמי היפה שבהן דיקא לפירושו דכיון דאין שם אלא אחד שהוא קדש יקח מעות דמי היפה שבהן ויחללהו עליו אבל אם נפרש איפכא דנתערב אחד מאיסורי מזבח ברוב קדשים אין הלשון דיביא בדמי היפה שבהן מדוייק דכיון דכולן קדשים זולת האחד צריך לחלל כל הקדשים וצריך להביא דמי היפה של כל אחד ואחד ומניח הגרוע שבהן שלא יחלל וא"כ אין לשון המשנה מדוייק ומ"מ התוספות ז"ל פירשו כן משום דליהוי סיפא דומיא דרישא דברישא איירי שנתערב אחד מחמאות המתות ברוב קדשים וכן נראה דעת רבינו ז"ל שכתב נתערב בהן אחד מאיסורי מזבח וכו' ופירוש ויביא בדמי היפה שבהן הוא כדפרישית והוא פירוש התוס' ז"ל וכן משמע בגמ' שאמרו שם בשלמא כולהו וכו' אלא האי טריפה ה"ד אי דידיע ליה וכו' משמע דהטרפה היא שנתערבה

⁵² כל האסורין למזבח הרי הן י"ד ואלו הן: בעל מום, ושאינו מן המובחר, ומחוסר אבר מבפנים, וטריפה, וכלאים, ויוצא דופן, ורובע, ונרבע, ושהמית האדם, הנעבד, המוקצה, האתנגן, המחיר, מחוסר זמן. רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה יא

⁵³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ו הלכה ב

⁵⁴ הר המוריה שם

⁵⁵ רמב"ם שם הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

כיצד ארבע בהמות שלמים שנתערבו בארבע בהמות חולין תמימים, ימכרו הארבע של חולין למי שהוא צריך להביא שלמים ויקרבו הכל שלמים, ואם הם של בעלים הרבה יקריבם הכהן כל אחד לשם מי שהוא⁵⁶, וכן בעולה או באשם, והדמים חולין לכל דבר שהרי דמי חולין הן.

נתערב שור⁵⁷ הקדש בשוורים של חול, גדול שבכולן הקדש וימכרו השאר לצרכי אותו המין.

י. קדשים בקדשים מין במינו [זה יקרב לשם מי שהוא וזה] יקרב לשם מי שהוא

נתערבו קדשים⁵⁸ בקדשים מין במינו, זה יקרב לשם בעליו וזה יקרב לשם בעליו אף על פי שאין כל אחד מהן מכיר קרבנו.

ולהלן דף עד: יבואר שבמה דברים אמורים בקרבנות נשים שאין בהם סמיכה⁵⁹, אבל קרבנות אנשים הואיל וכל אחד צריך לסמוך על ראש

⁵⁶ תורת הקדשים מג. אות ג

⁵⁷ רמב"ם שם הלכה ד

⁵⁸ שם

⁵⁹ ולכאורה ה"ה נמי בקרבן העוף שאין בו סמיכה או בקרבנות טמאים וערלים וחולים שאינם יכולים לסמוך כמו שהתבאר במסכת גיטין דף כח וביומא נה:

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

קרבנו⁶⁰, הרי אלו לא יקרבו עד שיתן האחד חלקו לחבירו⁶¹, או עד שיפול מום בכל וימכרו ויביאו כל אחד בדמי היפה שבהן מאותו המין.

אף על פי⁶² שכבר הקריב עולה שחייב בה או שלמים שהיה חייב להקריב, הרי זה מקריב מדמי התערובת עולה אחרת ושלמים אחרים.

יא. קדשים בקדשים מין בשאינו מינו ירעו עד שיסתאבו (וימכרו) ויביאו בדמי יפה שבהן ממין זה ובדמי היפה שבהן ממין זה ויפסיד המותר מביתו

נתערבו מין⁶³ בשאינו מינו כגון עולה בשלמים, לא יקרבו אפילו כחמורה שבהן שאין מביאין קדשים לבית הפסול.

⁶⁰ פירוש, אף דקיי"ל (פסחים ס"ב ע"א) דמצי אדם לשלוח קרבנותיו, ופלפלו התוס' בזה (גיטין כ"ח ע"ב ד"ה והא) וכפי הנראה לשיטת רבינו לא מצי לשלוח קרבן ממדינת הים, כדפסק בפ"ד הי"ד כסוגיא דגיטין, ובפ"ט ממעה"ק הט"ו השמיט הך דהשולח קרבנותיו ממדינת הים כהן מניף על ידו (מנחות ס"ב ע"ב), משום דמוקי כפירוש התוס' (גיטין שם) ביורש, וכמ"ד יורש אינו סומך (מנחות ס"ג ע"א), משום דאינו רשאי לבטל מצות סמיכה, אבל ערל וטמא משלחין קרבנותיהן, דלא מצי לקיים בהו מצות סמיכה, וז"פ, וכן תנן בכריתות (כ"ג ע"א) ובנוזר (נ"ז ע"א) דשנים מביאין קרבן אחד על תנאי, וכמו שהוכיחו בתוס' (גיטין שם) מהא, משום דכיון דמספקא לן לא מצי לקיים בהו מצות סמיכה, ואין מצות סמיכה מעכבת את השחיטה, דכמה קרבנות כתיב בתורה הבאתן והקרבתן בלא מצות סמיכה, כמו עולת צאן ושאר קרבנות, חזינא דהבאת קרבן מצוה בלא הסמיכה, ואם כי איתרבאי כולהו לסמיכה, היינו למצות סמיכה, אבל הא גמרינן דהשחיטה והקרבנות הקרבן מצוה בלא הסמיכה, ואף היכי דלא מצי לקיים מצות סמיכה, רק כאן שאני, הואיל ובשעת הפרשה היו ראויים לסמיכה ועכשיו נתערבו, ומצד ספק לא מצי לקיים בהו מצות סמיכה, הוי ככל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת [אף על גב דאם לא סמך כשר], רק אם בשעת הפרשה המה אינם ראויים לסמיכה אז כשר ומקריבין בלא סמיכה. או"ש

⁶¹ בישועות מלכו הקשה תימה הא המוכר עולתו ושלמיו לא עשה ולא כלום כמבואר בפ"ד מהל' מעילה, ובמרכה"מ כאן כתב אף על גב דהמוכר עולתו ושלמיו לא עשה ולא כלום מ"מ מהני מתנה בכה"ג בתערובת כיון דקני ליה לכפרה. אולם עיין מעשה רקח שמשמע ממנו שכונת רבינו שכל אחד יתן חלקו לחבירו ויקריבו בתנאי אם שלי מה טוב ואם שלך הרי הוא לצמך וכשני נזירים דנזיר דף נז. וז"ל שכבר יש לנו מתני' סתמא ופסקה רבינו פ"ט דהלכות נזירות הל' י"ד בשני נזירים שנטמא אחד מהם ואין ידוע מי הוא שיביאו שניהם קרבן טהרה ע"י זה התנאי וכו'

⁶² שם הלכה ז

⁶³ רמב"ם שם הלכה ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וכשם שאין⁶⁴ ממעטין בזמן אכילתן כך אין ממעטין באוכליהן כגון מעשר שהתערב בבכור⁶⁵ וכדומה, ולא במקום אכילתן⁶⁶ אלא כיצד יעשה ירעו הכל עד שיפול בהם מום וימכר כל אחד מהן לבדו ויביא בדמי היפה שבהן ממין זה ובדמי היפה שבהן ממין האחר ויפסיד המותר מביתו.

יב. נתערבו בכור ובמעשר ירעו עד שיסתאבו ויאכלו בכור ובמעשר

שאר קדשים⁶⁷ שנתערבו בכור ובמעשר ירעו עד שיפול בהם מום ויאכלו בכור שנפל בו מום או כמעשר שנפל בו מום. ואי זו היא תורתו אינו נשחט באיטליו ואינו נמכר באיטליו ואינו נשקל בליטרא.

וכבר התבאר במסכת פסחים דף צח. שפסח שנתערב בזבחים אחרים כגון אשם או עולה, ירעו עד שיפול בהן מום, ויביא בדמי היפה שבהן ממין זה עולה או אשם כלומר יביא מדמי המכירה בהמה יפה כבהמה הכי יפה בתערובת, שמא הוא היה היפה ובדמי היפה שבהן שלמים שמא הוא היה היפה, ואע"ג שעל ידי כך צריך לשלם יותר משווי כל התערובת, יפסיד המותר מביתו.

פסח⁶⁸ שנתערב בשלמים יקרבו כולן שלמים אם קרב פסחו, אך אם עדיין לא קרב ירעה ויביא בדמי יפה שבהם פסח⁶⁹ והמותר לשלמים. וי"א⁷⁰ שדינו כנתערב בשאר זבחים.

⁶⁴ שם הלכה ו ציון ההלכה ט"ם שהלכה אחת היא עם הקודמה, ומשום הלכה ט"ז באשם שנתערב בשלמים נקטיה, דעולה קרב כליל ושלמים נאכלת, יעו"ש ודוק. או"ש
⁶⁵ הר המוריה

⁶⁶ לא ידעתי לענין מאי נקטי דהא אין דבר בעולם הקל מחבירו שלא ימעטו בזמן אכילתן ובאוכליהן וא"כ זה נכלל בכל הך תרווייהו דלעיל וכל דבר שנתמעט במקום אכילתו מחבירו החמור ע"כ ג"כ נתמעט או באוכליהן או בזמן אכילתו ולמה נקטיה זה לדבר בפ"ע ואולי נפק"מ לענין בכורים עם תרומה דבכורים נאכל לכהנים כתרומה ומ"מ נתמעט במקום דבכורים נאכלים בירושלים ואף דלא שייך הכא נקטיה וצ"ע בזה. הר המוריה
שם

⁶⁷ שם הלכה יד

⁶⁸ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ד הלכה ח

⁶⁹ מלכי בקדש שם.

⁷⁰ במפרשים הקשו דדברי הרמב"ם נסתרו מתוספתא בפ"ט (ה"ג), "נתערבו בשלמים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביאו בדמי היפה שבהן פסח ובדמי היפה שבהן שלמים, קרב פסחו יביא בדמיו פסח אחר" והוכיחו דהתוספתא ס"ל דאין בכלי חיים נדחים ואעפ"כ לא יביא שלמים מכיון שמותר הפסח שלמים אך נאכלים רק ליום ולילה וא"כ ממעט באכילתם ולהכי ירעו ובלקוטי הלכות כאן דף כח. לא הזכיר כלל דעת הרמב"ם ועיין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אשם⁷¹ שנתערב בשלמים, אף על פי שאין מקריבין משניהן אלא האימורין אבל הבשר נאכל, לא יקרבו אלא ירעו עד שיפול בהן מום ויביא בדמי היפה אשם, ובדמי היפה שלמים והמותר יפסיד מביתו.

בכור⁷² שנתערב בפסח שניהם ירעו עד שיפול בהם מום, ויאכלו כבכור, ואי זו היא תורתו אינו נשחט באיטליז ואינו נמכר באיטליז ואינו נשקל בליטרא. ולמה לא יקרבו, לפי שהפסח נאכל לכל אדם עד חצות והבכור לשני ימים ואינו נאכל אלא לכהנים, ואין מביאין קדשים לבית הפסול ואין ממעטין באכילתן.

ויביא בהמה שהיא יפה כיפה שבתערובות ויאמר כל מקום שהוא הפסח קדושתו תחול על זו ויקריבנה שלמים אם קרב פסחו.

יג. הכל יכולין להתערב חוץ מן החטאת והאשם

כל הקדשים⁷³ אפשר שיתערבו מין במינו, חוץ מן החטאת עם האשם שאין האשם אלא מזכרי כבשים⁷⁴, ואין לך חטאת מן הכבשים אלא נקבה.

הלכה למעשה

יד. ואלו אסורין ואוסרין בכל שהן יין נסך

בהר המזריחה כאן שכתב ונדולה מזה דאפי' שלמים הבאים מחמת פסח שנתערבו בשלמים אחרים אין אומרים שיקרבו כלם שלמים כיון דזמן אכילתן אינם שוים. וכתב "והנה אי לא מסתפינא אמינא כי מש"כ רבינו פסח שנתערב בשלמים היינו בשלמים דמיירי רבינו בזה הסי' והם שלמי פסח הגם כי דחוק הוא מאד אולם גם דרכי המתרצים הראשונים דחוק הוא הרבה יתר מזה וה' יאיר עיני'.

⁷¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ו הלכה טו

⁷² רמב"ם שם הלכה יב

⁷³ רמב"ם שם הלכה טז

⁷⁴ י ואף על גב דבא שעיר לחטאת נשיא מ"מ אינו דומה לאיל דזה שער וזה צמר כדאיתא בזבחים ע"ה ב' ואף על גב דאיתא במנחות ג' א' דאמרי אימרא אוכמא הוא יעו"ש היינו הרואה בעלמא אבל לכשיבדק הדבר גלוי ונראה ההפרש שבין שער לצמר ופשוט. הר המזריחה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

כבר התבאר במסכת ע"ז דף כט. ודרף עד. שיין שנתנסך⁷⁵ לע"ז אסור בהנייה⁷⁶, והשותה ממנו כל שהוא לוקה מן התורה⁷⁷ שנאמר⁷⁸ (דברים לב פסוק לח) **אֲשֶׁר חֶלֶב זְבַחֵימוּ יֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ יַיִן נְסִיכָם וְגו'.** החומץ של עכו"ם אסור בהנייה מפני שנעשה יין נסך קודם שיחמיץ⁷⁹.

ודוקא שנתנסך לה בתורת תקרובת כדרך עבודתם, אבל סתם יינם של גוים ומגען שנגעו ביין שלנו אינו אסור מן התורה⁸⁰, אבל חכמים גזרו גם איסור הנאה על סתם יינם ועל מגעם ביין שלנו. כמו שהתבאר שם דף לו: בעזחי"ת.

ושם בדרף עג. התבאר שיין שנתנסך⁸¹ לע"ז ונתערב בו יין של היתר אפילו כל שהו בנפילה בבת אחת לתוך האיסור, כולו אסור בהנאה⁸².

במה דברים אמורים כשהורק היין המותר על טפה של יין נסך, שכל טפה וטפה מן המותר נאסר מיד ואינו חוזר וניעור להתיירו, אף על פי שמתרבה

⁷⁵ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק יא הלכה א

⁷⁶ אבל התוספות פרק מרובה [בבא קמא] דף ע"ב ב' ד"ה דאי, וכן בחידושי רשב"א פרק האיש מקדש [קידושין] דף ג"ח ע"א [ד"ה ובירושלמי], תקרובת עבודה זרה אסור מדאורייתא רק באכילה. ועיין בספר שער המלך פרק ה' מאישות הלכה א' עלה י"ג ע"ד [עמוד שנת] ד"ה ואפילו היה אסור בהנאה מדבריהם ⁷⁷ ובהלכה ב כתב שנאמר בעבודת כו"ם ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. איני יודע מניין לו לרבינו ומצאתי להרמב"ן בהשנותיו על ס"מ של רבינו שהוקשה לו זה וכתב וז"ל אנכי לא ידעתי מקום המלקות הזה ולא ראיתיו עד הנה בנמרא בבלי או הירושלמי אבל יתכן שילקה מדכתיב וקרא לך ואכלת מזבחו שענינו פן תכרות ברית ליושב הארץ וכו' וקרא לך ואכלת מזבחו והוא לשון מניעה ממה שמפורסם השמר פן ואל לא תעשה והזבח והיין המתנסך לעכו"ם אחד הן כמ"ש בכל מקום בתלמוד המזבח והמקמר והמנסך וכו' עכ"ל. כס"מ שם, ועיין לח"מ שם.

⁷⁸ דילפינן לה [ע"ז כט ע"ב] מקראי דכתיב [תהילים קו, כח] ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים, הרי שהקיש הכתוב זבח של עבודה זרה למת, מה מת אסור בהנאה כמו שיתבאר לקמן סימן שמ"ט בעז"ה, אף זבחי עבודה זרה אסורים בהנאה. ואחר כך הקיש הכתוב יין שנתנסך לע"ז לזבח שזוהב לה, דכתיב בפרשת האזינו [דברים לב, לח] אשר חלב זבחימו יאכלו וישתו יין נסיכם, פסוק זה קאי למעלה על כי ידין ה' עמו וגו', ופירושו אמר להם משה לישראל כשידין ה' עמו ישראל בייסורין על עבירות שבידם ושעבדו עבודה זרה, אז יאמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל אי אלהימו צור חסיו בו, רצה לומר איה ע"ז שלהם שהיא היתה הצור שחסו בו, אשר חלב זבחימו יאכלו וגו', רצה לומר אותן אלהות אכלו חלב של הזבחים שזבחו להם ושתו יין נסיכם שנסכו להם, יקומו עתה ויעזרוכם וגו'. הרי שהקיש היין שנתנסך להם לזבח שלהם, מה זבח אסור בהנאה אף יין אסור בהנאה, לבוש יו"ד קג א

⁷⁹ שם הלכה יג

⁸⁰ ועיין באר הגולה שכתב דלדעת תוס' המשנה איירי בבסתם יינם אך בביאור הגר"א משמע דהמשנה איירי ביין נסך ממש וכ"מ מהרמב"ם.

⁸¹ שו"ע גנו"כ קלד א

⁸² דהואיל ואית ביה ליתא דע"ז החמירו בו לאוסרו בהנאה במשהו. לבוש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אחר כך עד שיש בהיתר ששים נגד האיסור אפילו הכי אסור, אף על גב דבשאר איסורין כי האי גוונא היה חוזר וניעור להתיר, ביין נסך החמירו לאסור הכל.

ואפילו היין⁸³ המותר נפל בפעם אחת הרבה על הטפה של יי"ג עד שיש ס' אפ"ה אסור וטעמא דמלתא שאותו דבר שעומד במקומו חשוב יותר מן הבא עליו ולפיכך כשהאיסור עומד במקומו אפילו משהו אסור היין שבא עליו ואפילו חבית גדולה בבת א' משום חומרא דיי"ג.

אבל כשההיתר עומד במקומו והאיסור בא עליו, ההיתר מבטל האיסור⁸⁴ אא"כ נופל בבת אחת כדי ג"ט לפיכך אם עירה יין נסך מצרצור קטן כלומר פך⁸⁵ או בקבוק, לתוך בור של יין אפילו עירה כל היום כולו⁸⁶, ראשון ראשון⁸⁷ בטל⁸⁸ ומותר אפילו בשתייה, ואינו חוזר וניעור לאסור כשמתרבה כל זמן שיש ששים בהיתר לבטלו⁸⁹.

ואם עירה מחבית יין ליין, לא שנא עירה מהמותר לאסור או מהאסור למותר הכל אסור, מפני שעמוד הקילוח היורד בבת אחת מפי החבית הוא גדול, ואינו מתבטל אפילו יש ששים בהיתר לבטלו משום חומרא דיי"ג נסך⁹⁰,

⁸³ ש"ך שם א

⁸⁴ בשוגג אבל במזיד הוי מבטל איסור לכתחלה ודינו כמו שנתבאר לעיל סי' צ"ט סעי' ה'. יין המשמח סוף ס"ק ד'

⁸⁵ ש"ך ב

⁸⁶ עיי' ביין המשמח ס"ק ב' וס"ק ו' שהעלה דמ"מ אין להקל בקילוח מרובה מפי צרצור רק בהפסד מרובה דוקא עיי' שם באריכות ועיי' בכנה"ג בהגהות הטור אות א'.

⁸⁷ עיי' בספר תפארת ישראל על משניות פאה פ"ו משנה ח' שכתב דדוקא בלח בלח אמרינן קמא קמא בטיל מדמתערב מיד בכלול דבלח יש בילה משא"כ בלח ביבש ע"ש.

⁸⁸ כתב הר"ן אף על גב דקי"ל ניצוק חיבור שאין הניצוק חיבור אלא לומר שאותו היין שלמעלה דינו כאותו היין שנתערב למטה והרי הוא כמוהו וכיון שאותו שנופל למטה נתבטל ונעשה היתר היאך יאסור היין שלמעלה ודלא כהראב"ד דמפרש דמיירי במקטף קטופי ע"כ ומביאו ב"י וד"מ בקצרה וכ"כ הרא"ש פרק בתרא דעבודת כוכבים גבי מחלוקת רש"י ור"ת בניצוק חיבור וז"ל דאע"ג דניצוק חיבור הכא לא הוי חבור כיון דאפילו שותת כל היום כולו בזה הענין ונתערב כולו הוי ראשון ראשון בטל ואין סברא להחמיר בניצוק יותר ממעורב. ש"ך שם ג.

⁸⁹ כ"כ הלבוש וכ"כ בש"ך יח אך לשון המחבר משמע אפילו ליכא ס' כיון דקמא קמא בטיל.

⁹⁰ שמפני שנהגו לערות יין לבור על ידי חבית גדולה כיון שסוף היין שבחבית לירד על ידי כל זה ודרכו בכך א"א לומר בו ראשון ראשון בטל שכל שעומד ליפול ולהתערב השיבנא ליה כמעורב כבר משא"כ בצרצור

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ובהפסד מרובה יש להתיר⁹¹. ואם אינו בבת אחת שנפסק הקלוה אין היין שבחבית חבור ליינ שבבור וכיון שבאותו שנפל לבדו ליכא כדי נ"ט בטל כמו בערצור⁹².

וכל זה בודאי יינם⁹³ אבל סתם יינם של עובדי עבודה זרה, אף על פי שאסור בהנאה לא החמירו בתערובתו כמו ביין נסך גמור, ואינו אוסר תערובתו במשהו אלא בשתייה ולא בהנאה. ומוכרו כולו לגוים ולוקח דמי היין האסור שבו ומשליכו לים המלח או שמוכרו חוץ מדמי איסור שבו⁹⁴, ויהנה בשאר המעות⁹⁵.

וכל יין שאינו אסור אלא בשתייה אינו אוסר תערובתו אלא בששים. ולפיכך בזמן הזה כל סתם יינם בטל בששים⁹⁶. ומוכרו כולו לגוים ולוקח דמי היין האסור שבו ומשליכו לים המלח ויהנה בשאר המעות.

ואם נתערבה⁹⁷ חבית של יין נסך גמור, בין הביות כשרים ואינו מכירו, כולם אסורים בשתייה ומותרים בהנאה, שהואיל ולא נתערב גוף היין ביין נסך לא החמירו בו כל כך⁹⁸, אלא מוכרין כולו לגוים ומוליך דמי אותה חבית לים

קמן שמפני שאין דרך לערות בכלי כיוצא בו לבור אין אנו רואים כנפל וכמעורב אלא מה שירד כבר מש"ה אמרי' בכל כלי כיוצא בו ראשון ראשון בטל. ש"ך שם ה מהר"ן

⁹¹ מיהו בהפסד מרובה וכה"ג יש לסמוך אהרמב"ן והרא"ש וטור דס"ל דבהית' לתוך איסור נמי אם נפל בבת אחת ויש ס' מותר אלא כשנפל מעט אמרי' ראשון ראשון בטל ואפילו ניתוסף אח"כ היתר ונתרבה עד ס' אין חוזר וניעור אף על גב דבשאר איסורין וכן יין במים היה חוזר וניעור. ש"ך שם א

⁹² ש"ך שם ו

⁹³ שו"ע ונו"כ שם ב

⁹⁴ שכשמוכר לעובד כוכבים חוץ מדמי איסור שבו מותר דשוה בכל מיילי להולכת הנאה לים המלח. ש"ך ט

יב

⁹⁵ כ"כ בלבוש ודלא כב"ח וכ"כ בש"ך טו ואני הוכיח בזה דהא במקום שאין הפסד קי"ל דאין חילוק בין זמן זה לזמן הש"ס וכדלעיל סי' קכ"ג וקכ"ד וקכ"ח וכמה דוכתי וא"כ הכא דמדינא סתם יינם אינו בטל בס' א"כ בזמן הזה הא דבטל ומותר אפילו בשתיי' היינו משום הפסד אבל איך יהנה לכתחלה מהיין נסך שנפל לשם אלא יוליך הנאה לים המלח ומותר בשתייה

⁹⁶ רמ"א שם וש"ך שם א

⁹⁷ רמ"א שם

⁹⁸ אבל אם נתערב גוף ודאי יינם ביין לא מהני לא הולכת הנאה לים המלח ולא מכירה לעובד כוכבים חוץ מדמי איסור שבו. ש"ך שם יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

המלה, אך כל עוד לא מכר אסור בהנאה⁹⁹. או מוכר אותם חוץ מדמי אסור שבין¹⁰⁰.

שאין בו ממשות האיסור כגון שנתן יין בקנקנים של עובד כוכבים הכל מותר בהנאה שאין כאן דמי האיסור¹⁰¹.

והא דחבית של יין נסך אוסר כל החביות שנתערבה בהן, היינו דווקא בחביות גדולות שחשובות ואינן בטלות, אבל אם הם קטנים ואינם חשובים, חד בתרי בטל, כמו בשאר איסורים דביבש בטלים ברוב.

ואפילו בגדולות נמי אם נפל אחד מן התערובת לים או נשרף הותרו כל האחרים, דתלינן האיסור בזה שנפל או נשרף,

ויין שנאסר על ידי נצוק חיבור אם יש בכלי התחתון ששים היתר כנגד האיסור שניהם מותרין, ואם אין בתחתון ששים אלא עם מה שבעליון, העליון מותר והתחתון אסור, שמה שבתחתון מצרף עם העליון להתירו, שכאיסורו כך התירו, שגם איסורו מן חיבור התחתון יבא לו, אבל מה שבעליון אין מצרף עם התחתון לבטל האיסור שבתוכו להתירו, דהוי ליה קולא יתירה.

טו. ועבודת כוכבים

עוד התבאר שם דף כט: ורף עד. שע"ז אסורה¹⁰² בהנאה היא ותשמישיה ונויה ותקרובתה בין של נכרי בין של ישראל, דכתיב (דברים ז פסוק כו) וְלֹא תִבְיָא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתְךָ וּכְתִיב (שם יג פסוק יח) וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם, כלומר אפילו כל שהו, והיינו שלא יהנה ממנה. אלא דשל נכרי אסורה מיד, ושל ישראל אינה אסורה עד שתיעבד. ותשמישיה ונויה, בין של נכרי בין של ישראל אינן אסורין עד שישתמשו בהן. ותקרובתה, מה

⁹⁹ ש"ך ז

¹⁰⁰ ש"ך ט יב

¹⁰¹ ש"ך שם ח

¹⁰² שו"ע ונו"כ קלט א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

שמביאה לפנייה ועשה ממנו תקרובת נאסר או אם הניחו לפנייה לשם תקרובת¹⁰³.

והוא הדין שאר תקרובת כגון שמנים וסלתות ומים ומלח שדרך להקריבן בפנים, הוי כמו יין שכן דרכו לנסכו בפנים.

ובהמה שהקריבוה¹⁰⁴ כולה לעבודת כוכבים אסורה בהנאה אפילו פרשה ועצמותיה וקרניה ומלפיה ועורה הכל אסור בהנאה, לפיכך אם היה בעור סימן שיודע בו שזה העור תקרובת עבודת כוכבים הוא כגון שהיו עושים שקורעים קרע עגול כנגד הלב¹⁰⁵ ומוציאין הלב הרי כל אותן העורות שהן כך אסורין בהנאה וכן כל כיוצא בזה.

ומכיון שע"ז ומשמשיה¹⁰⁶ ונויה¹⁰⁷ ותקרובתה אסורין בהנאה, משום כך אסורין תערובתן אפילו בכל שהוא¹⁰⁸, דבכל שהוא נמי הנאה איכא.

לפיכך כוס או טבעת או צורה של עבודה זרה שנתערבו אפילו באלף, כולן אסורות מן התורה¹⁰⁹ ואינן בטלין ברוב כמו שאר איסורין, אבל ספק ספיקא מותר כמו בשאר איסורין.

¹⁰³ ט"ז שם ב

¹⁰⁴ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ז הלכה ג

¹⁰⁵ רבינו פסק כרשב"ג ולהכי לא הזכיר מימרא דרב הונא להלן דף לב ובהכי מיתרצא קושית הלח"מ כאן עיין פר"ח בארות המים מרכבת המשנה וטורי אבן כאן ועיין מעשה רקח מה שהאריך

¹⁰⁶ שו"ע ונו"כ קמ

¹⁰⁷ ש"ך שם א

¹⁰⁸ עי' בס' מקור מים חיים שכ' דנראה דאפילו בע"ז שהוא רק מדרבנן אסורים בכל שהוא

¹⁰⁹ לבוש אך עי' בס' שבילי דוד שכ' ממשמעות דברי הש"ס דאף דע"ז מן התורה בכל שהוא ולוקין גם בפחות מכשיעור משום לא ידבק בידך מאומה מ"מ מן התורה בטל ורק דבר שבמנין לא בטל כמו בכל מקום מדרבנן עיין שם. ובחכמת שלמה שם כתה הנה מה שעבודה זרה אינו בטילה אם הוי מדאורייתא או מדרבנן עיין מה שכתבתי בחיבורי עבודת לש"ס דף ס"ד ע"א [ד"ה שם בגמ' מ"ט], וגם שם הראיתי פנים לחלק בין עבודה זרה של נכרי דהוי רק דרבנן ומן התורה בטילה אף מין במינו, ובין עבודה זרה של ישראל דאינה בטילה מהתורה כשהיא מין במינו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

